

Kako učenici osnovne škole upotrebljavaju engleske riječi i pokrate

U radu se analizira u kojoj su mjeri učenici osmoga razreda osnovne škole izloženi riječima i pokratama engleskoga govornog jezika, kolika je učestalost njihove uporabe u svakodnevnoj komunikaciji i razumiju li učenici njihovo značenje. U većini hrvatskih osnovnih škola djeca uče engleski jezik kao prvi strani jezik od prvoga razreda. On je ujedno prvi izbor odraslih koji se odlučuju na učenje stranoga jezika. Engleski jezik mnogi smatraju ključem za bolju karijeru, bolji društveni položaj i bolji život (Mihaljević Djigunović – Geld, 2003., *English in Croatia Today*). Engleski je postao sveprisutan dio svakodnevice: često se upotrebljava u oglašivačkoj industriji, u novinarstvu, a potpuno je zavladao i elektroničkim medijima. Izloženost engleskomu jeziku nezaustavljivo raste od najranije dobi. Spomenimo gledanje animiranih filmova, slušanje glazbe, engleske skupine u vrtićima... U starijoj se dobi s engleskim jezikom naša djeca susreću u osnovnoj i u srednjoj školi, u školama stranih jezika te tijekom igranja računalnih igara. U odrasloj se dobi s njim susrećemo tijekom videokonferencija i sastanaka sa stranim partnerima u različitim tvrtkama.

S obzirom na to da se u ovome radu bavimo tinejdžerima i njihovom uporabom engleskoga jezika, moramo naglasiti utjecaj američke kulture kojoj je ta dobna skupina svakodnevno izložena. Hrvatski mediji nekontrolirano preuzimaju riječi iz engleskoga, to jest američkoga govornog jezika. Pritom ne mislimo na riječi koje su se grafijski, morfološki i naglasno prilagodile hrvatskomu jeziku, npr. *vikend, tinejdžer, sendvič* ili *biznis*, nego na riječi za koje u svojem jeziku imamo ravnopravne zamjene. U dnevnim novinama čitamo o različitim *eventima*, na televiziji se emitira *Big Brother*, na radiju slušamo o životu nekoga *celebrityja* koji je baš *cool*.

Mediji često idu i korak dalje, pa na engleske korijene dodaju hrvatske sufikse. Na taj smo način dobili hibridne riječi poput: *lajkati, šerati, mejlati, tvitati, guglati*. Mediji su preplavljeni američkim filmovima, serijama, računalnim igrama, pjesmama. Mrežnim se stranicama šire američke riječi, izrazi, pokrate. Govorimo o američkim, a ne o engleskim riječima jer one odražavaju i američku kulturu i način života. Možda je najbolji primjer za to pokrata *OK*, koja se udomačila u hrvatskome jeziku i jedna je od najčešćih pokrata u dopisivanju mobitelom.

Nakon višegodišnjega rada s učenicima u hrvatskim osnovnim školama zapitale smo se kakva je sudbina hrvatskoga jezika kao komunikacijskoga alata budućih generacija jer jezik ostaje njima u nasljeđe. Zanima nas kako će Hrvati govoriti za dvadesetak godina. Hoćemo

* Nikolina Čurković predaje Engleski jezik u Osnovnoj školi Luka u Sesvetama, Dijana Grbaš Jakšić predaje Hrvatski jezik u Osnovnoj školi Iver, Ana Garić radi kao pedagoginja u Osnovnoj školi Jelkovec.

li *lajkati* ili *hejtati* jedni druge? Možda u ovome radu nismo dale odgovor na to pitanje, ali smo njime pokazale da su engleske riječi i pokrate vrlo primamljive novim generacijama učenika. Zašto je tako? Pa tko ne bi želio biti *cool* i *in* kad se mediji i idoli mladih razmeću engleskim govornim izrazima, a nerijetko i cijelim sintagmama!? Napominjemo da u ovome radu nismo analizirale uporabu engleskih, tj. američkih vulgarizama kojima je, nažalost, jezični fond naših učenika pretrpan.

PROBLEM, CILJ I PRETPOSTAVKE

Predmet je ovoga istraživanja pretjerana uporaba riječi i pokrata engleskoga govornog jezika među hrvatskim osnovnoškolcima. Cilj je istraživanja s pomoću anonimne ankete među učenicima osmih razreda skupiti podatke o učestalosti uporabe i razumijevanju značenja riječi i pokrata engleskoga govornog jezika kojima se učenici služe u svakodnevnoj komunikaciji.¹ Na temelju pročitane literature u ovome se istraživanju krenulo od sljedećih pretpostavka:

H1 Učenici osmih razreda svakodnevno su u velikoj mjeri izloženi utjecaju engleskoga govornog jezika.

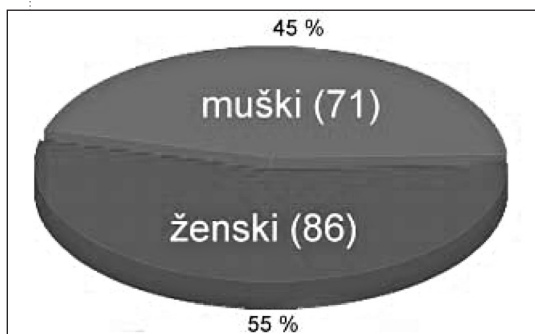
H2 Većina učenika razumije ispitane riječi, izraze i pokrate engleskoga govornog jezika.

H3 Uporaba i razumijevanje riječi, izraza i pokrata engleskoga govornog jezika razlikuje se s obzirom na spol učenika.

METODOLOGIJA

Uzorak

Uzorak obuhvaća 157 učenika osmih razreda zagrebačkih osnovnih škola. Uzorak je tako odabran jer su učenici te dobi već 13 (4,46 %), 14 (86,62 %) ili 15 (8,92 %) godina izloženi utjecaju engleskoga jezika u svojoj svakodnevici.

1. grafikon: Spol učenika

Od ukupnoga broja učenika u istraživanju je sudjelovalo pet učenika pripadnika hrvatskih manjina (albanska manjina – tri učenika, romska manjina – dva učenika), četiri dvojezična učenika, 133 učenika kojima je Engleski jezik obvezatan predmet, 24 učenika kojima je Engleski jezik izborni predmet. Također je u istraživanje uključeno 10 učenika s teškoćama te su i njihovi rezultati

¹ Zahvaljujemo ravnateljima, nastavnim djelatnicima i stručnim suradnicima Osnovne škole Luka, Osnovne škole Iver i Osnovne škole Sesevski Kraljevec u Zagrebu na velikodušnoj pomoći te na uloženoj trudu i vremenu, što je omogućilo provedbu ovoga istraživanja.

uključeni u rezultate istraživanja. Ukupno je u istraživanju sudjelovalo 86 (54,78 %) djevojčica i 71 (45,22 %) dječak.

Istraživanje je provedeno u trima zagrebačkim osnovnim školama: Osnovnoj školi Luka – 88 učenika osmih razreda (56 %), Osnovnoj školi Iver – 24 učenika osmih razreda (15 %), Osnovnoj školi Sesevetski Kraljevec – 45 učenika osmih razreda (29 %). Prije početka ispitivanja roditelji ili skrbnici upoznati su s istraživanjem te su potpisali suglasnost.

Mjerni instrumenti i postupci istraživanja

Istraživanje je obuhvaćalo dva odvojena procesa ispitivanja. U početnoj je fazi provedeno ispitivanje u kojemu su učenici anonimno navodili engleske riječi, izraze i pokrate. Pri obradi učeničkih odgovora uzele su se u obzir riječi koje su ispitanici najčešće navodili, tj. kojima se najčešće služe, ali su pritom izbačeni vulgarizmi.

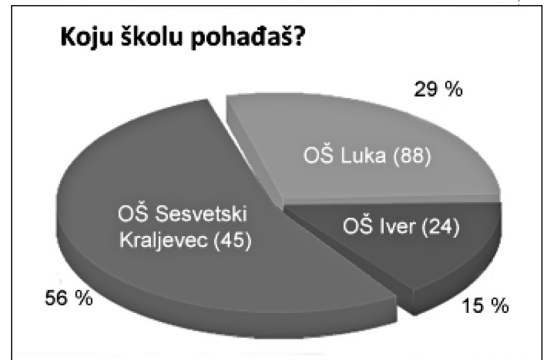
U drugoj je fazi istraživanja svaki ispitanik samostalno ispunjavao anonimnu anketu tijekom 45 minuta, to jest tijekom jednoga školskog sata.

Anonimna je anketa sastavljena na sljedeći način: u prvome se dijelu ankete istražuje izloženost ispitanika engleskomu govornom jeziku, u drugome se dijelu istražuje učestalost uporabe engleskoga govornog jezika u slobodno vrijeme, a u trećemu se dijelu istražuje razumijevanje značenja pojedinih riječi i pokrata engleskoga govornog jezika.

Obje faze istraživanja provedene su u učionicama navedenih osnovnih škola uz nazočnost autorica ovoga rada te su tijekom provedbe istraživanja osigurani jednaki uvjeti za sve ispitanike. Prije ispunjavanja ankete ispitanicima su objašnjena pravila njezine provedbe te su im dane potrebne upute i objašnjenja da bi se osigurala sustavnost, ispravnost i anonimnost u prikupljanju podataka.

Obradba podataka

Za potrebe druge faze istraživanja, u kojoj se ispitivala izloženost, učestalost uporabe i razumijevanje značenja pojedinih riječi i pokrata engleskoga govornog jezika, izrađena je mrežna anketa s pomoću mrežno dostupnoga alata otvorenoga koda Lime Survey (<http://limesurvey.srce.hr>), koji je besplatan i dostupan svim članovima akademske zajednice. Učenici su anketu ispunjavali u informatičkim učionicama svojih škola u veljači i ožujku školske godine 2015./16. Mrežnom anketom prikupljeni su odgovori učenika koje alat Lime Survey automatski stvara s obzirom na vrstu pitanja i na zadane parametre prikaza

2. grafikon: Osnovna škola učenika

odgovora. Za dodatnu obradbu odgovora za pitanja otvorenoga tipa te za prikaz rezultata istraživanja upotrijebljen je program MS Excel.

REZULTATI

Učestalost uporabe engleskih riječi i pokrata

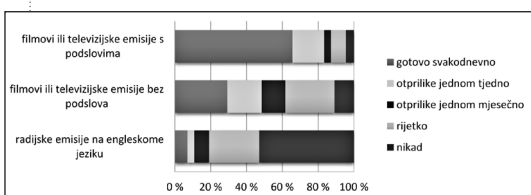

3. grafikon: Uporaba engleskoga jezika

Iz rezultata ankete vidljivo je da se učenici engleskim jezikom najviše služe u školi (63,06 % ispitanika). Taj postotak obuhvaća četiri jezične vještine: govorenje, slušanje, čitanje i pisanje. Međutim, kad je riječ o služenju engleskim jezikom u slobodno vrijeme, postotci variraju ovisno o vještini. S obzirom na učeničku izloženost engleskomu govornom jeziku putem medija moglo se pretpostaviti da je vještina slušanja razvijenija od ostalih jezičnih vještina, no naše istraživanje donosi drukčiji rezultat: uporaba engleskoga jezika najčešća je u pisanju.

Slušanje

Učenici najviše čuju engleski jezik na televiziji gledajući filmove, serije i ostale emisije na engleskome jeziku te slušajući glazbu: 60,51 % učenika odgovorilo je da gotovo svakodnevno sluša glazbu, ali ne na radiju. Samo 7,01 % učenika odgovorilo je da svakodnevno sluša radio, dok ga više od polovice ispitanika (52,87 %) nikad ne sluša.

4. grafikon: Slušanje engleskoga jezika u slobodno vrijeme

Zanimljivo je da 29,30 % učenika gotovo svakodnevno gleda filmove, serije i ostale emisije na engleskome jeziku bez prijevoda, što dovodi do zaključka da dobro razumiju govorni engleski jezik.

Čitanje

Najveći postotak učenika gotovo svakodnevno čita na engleskome jeziku pretražujući internet (66,24 %). Slijedi čitanje tijekom igranja računalnih igara (55,41 %), pa možemo zaključiti da tada učenici čitaju upute, pojedine riječi ili rečenice te komentare koji najčešće nisu lektorirani ili ih nisu ni napisali izvorni govornici s obzirom na to da

je često riječ o interaktivnim igrama u koje se bilo tko može uključiti i u njima napisati vlastite komentare.

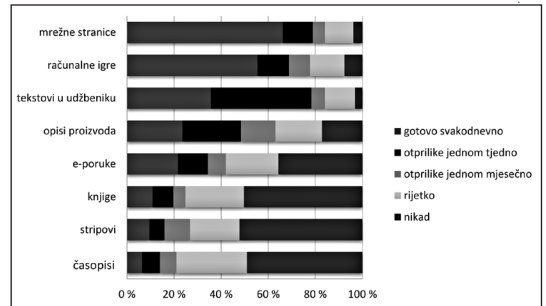
Gotovo polovica ispitanika (49,04 %) nikad ne čita časopise na engleskome jeziku, a njih 50 (32 %) nikad ne čita knjige na engleskome, što i ne čudi zbog činjenice da učenici rijetko čitaju časopise na hrvatskome jeziku, a za čitanje knjiga na engleskome jeziku većina učenika još nije stekla potrebnu razinu njegove usvojenosti. Osim toga, u našim knjižnicama često nisu dostupne knjige na engleskome jeziku koje bi bile primjerene razini znanja engleskoga jezika naših ispitanika.

Međutim, većina učenika (42,68 %) čita tekstove u udžbenicima engleskoga jezika jedanput tjedno, a 35 ispitanika (67 %) izjavilo je da svakodnevno čita udžbeničke tekstove, što je pokazatelj da učenici čitaju ono što im je dostupno te da bi možda više čitali kad bi im se omogućio bolji pristup knjigama i časopisima na engleskome jeziku.

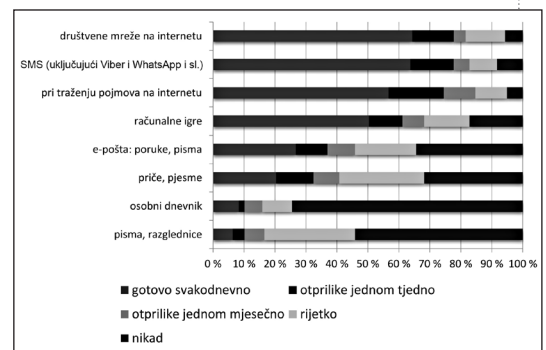
Na pitanje čitaju li stripove, polovica ispitanika odgovorila je da ih ne čita nikad (52,23 %), što je u skladu s očekivanjima jer je strip kao medij već dugo zapostavljen i marginaliziran. S obzirom na to da su e-poruke primarno sredstvo komunikacije naših ispitanika, veći je postotak očekivano odgovorio da nikad ne čita e-poruke na engleskome jeziku (35,67 %).

Pisanje

Zbog moderne tehnologije danas djeca više pišu i dopisuju se nego što su pisale prijašnje generacije učenika. Naravno, ne mislimo na klasično pisanje olovkom, kemijskom olovkom ili nalivperom, nego na doticanje zaslona mobilnoga telefona, pri čemu se koriste engleskim izrazima, riječima i pokratama. Naši rezultati govore u prilog tomu: najveći postotak učenika (64,33 %) svakodnevno se služi engleskim pokratama, riječima i izrazima pišući na društvenim mrežama (Facebook, Twitter i sl.), a slijedi pisanje SMS-ova putem aplikacija WhatsApp, Viber i sl. (63,69 %).

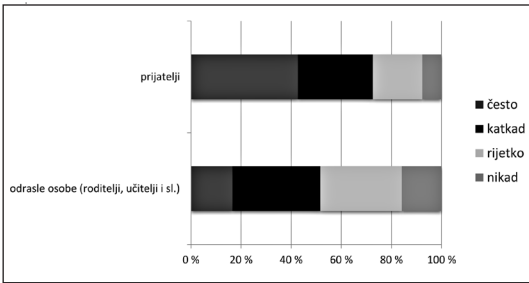
5. grafikon: Čitanje na engleskome jeziku u slobodno vrijeme

6. grafikon: Pisanje na engleskome jeziku u slobodno vrijeme

56,69 % ispitanika gotovo svakodnevno traži pojmove na internetu na engleskome jeziku, a više od polovice (50,32 %) piše engleskim jezikom tijekom igranja računalnih igara.

Samo 8,28 % ispitanih učenika osmoga razreda svakodnevno piše dnevnik koristeći se engleskim riječima, dok ga 74,52 % ne piše. Većina učenika ne piše pjesme ni priče (31,85 %), a samo njih 6,37 % piše pisma ili razglednice rabeći pritom neku englesku riječ, pokratu ili izraz.

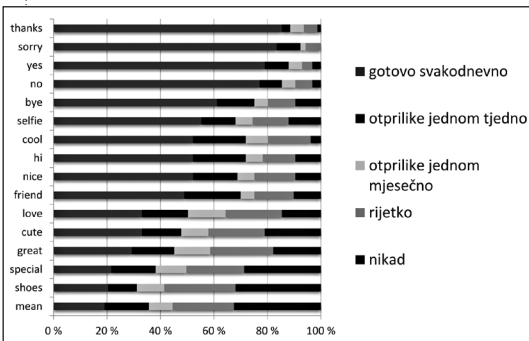

7. grafikon: Razgovaranje na engleskome jeziku u slobodno vrijeme

Iz navedenih rezultata vidljivo je da su učenici osmih razreda svakodnevno u velikoj mjeri izloženi utjecaju engleskoga govornog jezika, čime je dokazana prva hipoteza ovoga rada.

Učestalost uporabe riječi, izraza i pokrata govornoga engleskog jezika

U ispitivanju je istražena učestalost uporabe sljedećih riječi: *cool, hi, sorry, friend, thanks, love, nice, bye, great, selfie, shoes, yes, no, cute, mean, special*. I u pisanju i u govorenju najzastupljenija je riječ *thanks*. Njome se gotovo svakodnevno koristi 85,35 % učenika. Slijede riječi: *sorry* (83,44 % učenika), *yes* (78,98 %), *no* (77,07 %), pozdrav *bye* (61,15 %) i na kraju sveprisutni *selfie* (55 %). Riječi *hi, cool* i *nice* jednakomjerno su zastupljene, a riječju *friend* polovica ispitanika koristi se gotovo svakodnevno.

8. grafikon: Učestalost korištenja engleskim riječima u slobodno vrijeme

Govorenje

42 ispitanika (68 %) odgovorila su da se često koriste engleskim riječima, pokratama i izrazima u razgovoru s prijateljima. U razgovoru s odraslim osobama taj se postotak mijenja, pa se samo njih 16 (56 %) često koristi engleskim riječima, 35,03 % katkad, 32,48 % rijetko, a čak 15,92 % učenika nikad se ne koristi engleskim riječima, izrazima i pokratama u razgovoru s odraslom osobom. To dovodi do zaključka da se u razgovoru s odraslima djeca većinom služe hrvatskim, odnosno materinskim jezikom.

Istražena je učestalost uporabe sljedećih pokrata: *OK, OMG, BFF, LOL, FYI, THX / THNX, ASAP, BTW, YOLO*. Najčešće se upotrebljava pokrata *OK*, kojom se gotovo svakodnevno služi više od 95 %

ispitanika (95,54 %), a ni jedan ispitanik nije odgovorio da je nikad ne rabi.

Pokrata *ASAP* prvi je put zabilježena u američkome vojnom žargonu pedesetih godina 20. stoljeća. Iako je donedavno bila vrlo popularna, tom se pokratom današnji izvorni govornici gotovo i ne služe. Većina je naših ispitanika također ne upotrebljava (59,87 %) niti razumije njezino značenje.

Druga je po učestalosti uporabe pokrata *OMG*, koju gotovo svakodnevno rabi 73,25 % učenika osmih razreda. Slijede pokrate *THX/THNX*, koje upotrebljavaju 63 učenika (69 %), *LOL* (59,87 %), *BTW* (52,23 %), *BFF* (47,13%), *YOLO* (31,85 %), već spomenuta pokrata *ASAP* (12 %) te *FYI* (7,01%).

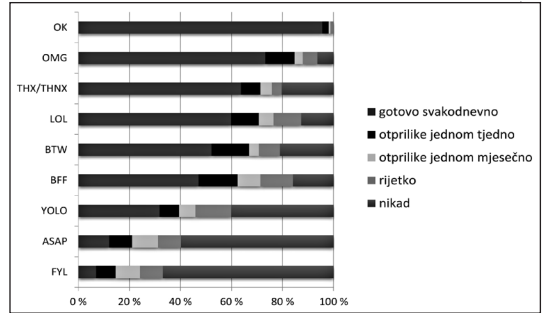
Na pitanje kad se služe engleskim pokratama, ispitanici su odgovorili sljedeće:

- u pisanju poruka mobitelom – 84,71 %
- u internetskoj komunikaciji (Facebook, Twitter) – 71,34 %
- u govornoj komunikaciji – 60,51 %
- u pisanju sastavaka na engleskome jeziku – 32,48%
- u pisanim ispitima – 23,57 %.

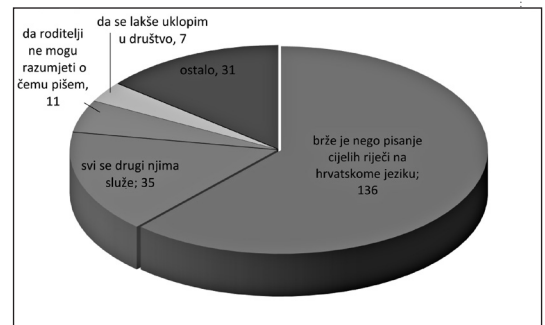
Na pitanje zašto se u svakodnevnoj komunikaciji služe engleskim pokratama, ispitanici su odgovorili sljedeće:

- brže je nego pisanje cijelih riječi na hrvatskome jeziku – 86,62 %
- svi se drugi njima služe – 22,29 %
- da roditelji ne mogu razumjeti o čemu pišem – 7,01 %
- da se lakše uklopim u društvo – 4,46 %
- ostalo – 19,75 % (lakše je, fora i zabavno, zbog navike, volim se koristiti engleskim jezikom).

Uzimajući u obzir navedene rezultate, možemo zaključiti da se naši ispitanici najčešće služe pokratama u pisanju poruka mobitelom bez obzira na to o kakvoj je vrsti poruka riječ (SMS, aplikacije WhatsApp ili Viber) te da to čine najčešće zbog toga što žele brzo napisati poruku.

9. grafikon: Učestalost korištenja engleskim pokratama

10. grafikon: Razlog uporabe engleskih pokrata

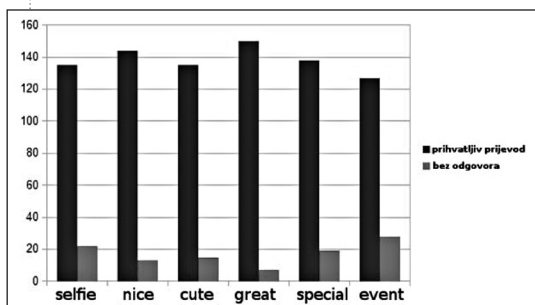
Odnos uporabe i razumijevanja engleskoga govornog jezika

U ovome dijelu istraživanja učenici su trebali ponuditi prijevod zadanih riječi i pokrata.

selfie – 135 učenika (86 %) pokušalo je dati prijevod, najčešće: *slika/slikanje samog sebe, slikanje/fotografiranje prednjom kamerom*, a bilo je i zanimljivih novotvorenica poput *samoslika*; jedan je učenik ponudio prijevod *svojko*.

nice – Većina ispitanika pravilno je odgovorila kad je trebalo napisati značenje ove riječi, pa je oko 100 učenika (više od 70 %) odgovorilo prijevodom *lijep, lijepo, dobro, drago*.

cute – Većina ispitanika napisala je točan prijevod: *sladak, slatko* (135 – 86 %), a neki su učenici zamijenili riječ *cute* riječju *cut*, pa su je prevodili kao *odrezati, rezati, izrezati*. Petnaestero učenika (9,55 %) nije dalo nikakav odgovor.

11. grafikon: Razumijevanje ispitanih riječi

je nepoznata. Njih je 127 (81 %) odgovorilo da je njezin prijevod *događaj* ili *događanje*. Neki su je preveli s *blagdan*, a njih 28 (17,83 %) nije odgovorilo na pitanje.

U sljedećemu su dijelu istraživanja učenici na engleskome jeziku trebali napisati riječi od kojih su pokrate izvedene, a zatim ih prevesti na hrvatski jezik.

BTW – Većini je učenika ova pokrata razumljiva i njih 95 (60,51 %) pravilno je napisalo riječi koje ta pokrata označava – *by the way*; 81 učenik (51,59 %) točno je odgovorio prevođenjem te pokrate riječju *usput*. Bilo je i prijevoda poput *inače* i *ustvari*. 52 učenika (33 %) nisu odgovorila na pitanje.

THX/THNX – Velik broj učenika nije ponudio nikakav oblik pisane inačice ove pokrate (njih 46 – 29,29 %), a ostali su ponudili sljedeće mogućnosti: *thanks, thank you, thenx, thanx*. Prijevod *hvala / hvala ti* napisalo je 109 učenika (69,42 %), a njih 42 (26,75 %) nije ponudilo nikakav prijevod iako se više od 63 % učenika gotovo svakodnevno koristi tom riječju u komunikaciji sa svojim vršnjacima.

LOL – pokrata koju redovito upotrebljava gotovo 60 % učenika, ali je samo njih 43 (27,38 %) ponudilo i napisalo točno rješenje: *laugh/laughing out loud* (36 %), 60 ispitanika (38,21 %)

great – Od 150 učenika (95,54 %) 62 (39,49 %) učenika dala su prijevod *odličan/odlično*, 50 (32 %) *super*. Učenici su *great* prevodili i kao: *bravo, sjajno, savršeno, najbolje*. Sedam učenika (4,46 %) nije odgovorilo na pitanje.

special – 138 učenika (88 %) ponudilo je prijevode *poseban/posebno, jedinstveno, originalno*, 45 učenika (28,66 %) zadržalo je hrvatsku inačicu te riječi *specijalan*. Devetnaest učenika (12 %) nije odgovorilo na pitanje.

event – Iako često spominjana riječ u medijima, četvrtini naših ispitanika gotovo

nije ponudilo nikakav odgovor. Točan prijevod dalo je 40 učenika (25,47 %): *smijati se / smijanje naglas*, a njih 46 (29,29 %) nije ponudilo nikakav odgovor.

OK – Najzastupljenija pokrata kod učenika osmoga razreda, čije je značenje većina dobro navela – njih 90 (57,32 %) riječima: *u redu* ili *dobro*. 20 učenika (12,73 %) napisalo je pravopisno nepravilan prijevod: *uredu*, a 29 učenika (18,47 %) nije napisalo prijevod.

OMG – Pokrata kojom se učenici po učestalosti koriste odmah nakon pokrate **OK** (njome se koristi 74 % ispitanika) i koju su dobro preveli. Samo 15 učenika (9,55 %) nije ponudilo nikakav prijevod.

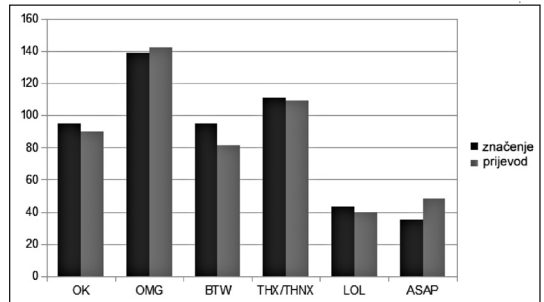
ASAP – Budući da ovu pokratu učenici većinom ne upotrebljavaju, očekivano je i nerazumijevanje njezina značenja i riječi od kojih je nastala: *as soon as possible*. 109 ispitanika (69,42 %) ne zna značenje ove pokrate.

Na temelju navedenih rezultata vidljivo je da većina učenika osmih razreda razumije izraze, riječi i pokrate engleskoga govornog jezika, čime se dokazala i druga hipoteza ovoga rada.

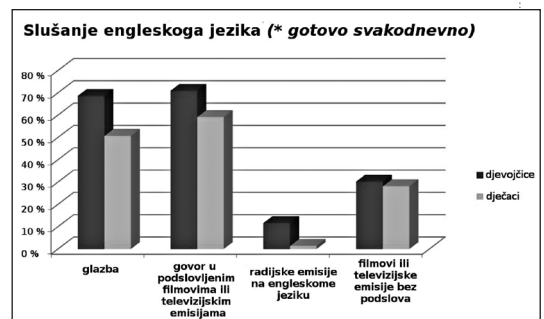
Uporaba engleskoga govornog jezika u odnosu na spol

S obzirom na to da se u ovome istraživanju upotreba riječi, izraza i pokrata engleskoga govornog jezika proučavala s pomoću četiriju jezičnih vještina: slušanja, čitanja, pisanja i govorenja, razlike između djevojčica i dječaka utvrđivane su za svaku vještinu zasebno. Valja naglasiti da se pritom uzelo u obzir da je u istraživanju sudjelovalo više djevojčica nego dječaka (86 djevojčica i 71 dječak). Razlike između djevojčica i dječaka u uporabi engleskoga jezika analizirane su iz perspektive svakodnevne uporabe engleskoga jezika.

Kao što je već prethodno istaknuto, i djevojčice i dječaci engleskim se jezikom većinom služe u školi te u slobodno vrijeme u komunikaciji s prijateljima. Djevojčice više nego dječaci slušaju glazbu i govor u filmovima ili televizijskim emisijama s podslovima. Mali broj jednih i drugih svakodnevno sluša radijske emisije na engleskome jeziku. Oko 30 % djevojčica i oko 30 % dječaka sluša filmove ili televizijske emisije na engleskome jeziku bez prijevoda.

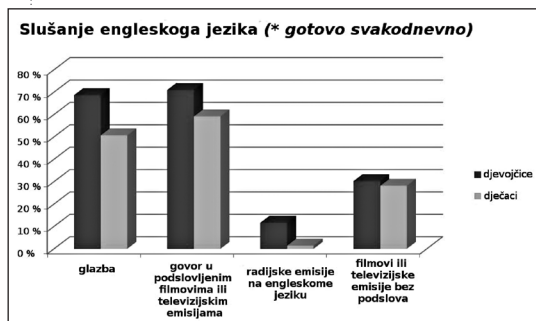

12. grafikon: Razumijevanje ispitanih pokrata

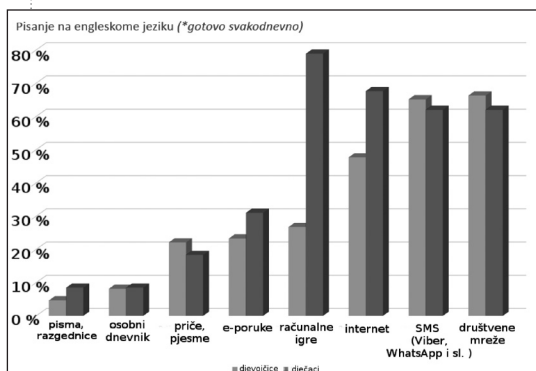

13. grafikon: Slušanje engleskoga jezika – usporedba djevojčica i dječaka

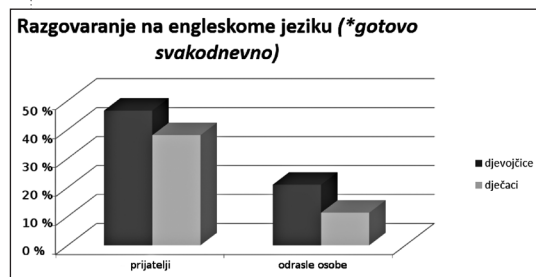
Prema rezultatima istraživanja više od 50 % ispitanih djevojčica i više od 50 % ispitanih dječaka gotovo svakodnevno pretražuje pojmove na internetu na engleskome jeziku.

14. grafikon: Čitanje na engleskome jeziku – usporedba djevojčica i dječaka

15. grafikon: Pisanje na engleskome jeziku – usporedba djevojčica i dječaka

16. grafikon: Razgovaranje na engleskome jeziku – usporedba djevojčica i dječaka

Podjednak broj djevojčica i dječaka svakodnevno čita časopise, knjige i e-poruke na engleskome jeziku. Tekstove u udžbeniku svakodnevno čita oko 35 % djevojčica i oko 35 % dječaka. Dječaci više nego djevojčice svakodnevno čitaju na engleskome jeziku u računalnim igrama, u stripovima i na internetskim stranicama.

Nema većih razlika između djevojčica i dječaka u pisanju na engleskome jeziku. Dječaci više nego djevojčice svakodnevno pišu na engleskome jeziku igrajući računalne igre i pretražujući pojmove na internetu. Podjednak broj djevojčica i dječaka svakodnevno piše engleskim jezikom na društvenim mrežama i u SMS porukama (uključujući WhatsApp, Viber i sl.). I jedni i drugi rijetko pišu pisma, razglednice, osobni dnevnik, priče i pjesme te e-poruke na engleskome jeziku.

Iako manje od 50 % ispitanih djevojčica i manje od 50 % ispitanih dječaka svakodnevno komunicira s prijateljima i odraslim osobama koristeći se pritom engleskim riječima i pokratama, više se djevojčica nego dječaka svakoga dana koristi engleskim jezikom u razgovoru s prijateljima i s odraslim osobama.

Djevojčice se više nego dječaci gotovo svakodnevno koriste riječima *cool, hi, sorry, thanks, love, nice, bye, selfie, yes, no, mean, special*, a ne koriste se riječima: *shoes, special, great i friend*.

Prema rezultatima istraživanja podjednak broj djevojčica i dječaka gotovo se svakodnevno koristi engleskom pokratom *OK*. Djevojčice se više od dječaka koriste pokratama *BFF, BTW i OMG*. Dječaci se više nego djevojčice koriste pokratama

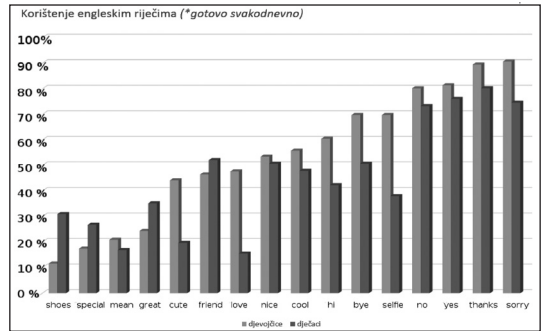
YOLO, *ASAP* i *FYT* iako se tim pokratama koristi općenito mali broj naših ispitanika bez obzira na spol.

Prema navedenim rezultatima možemo zaključiti da je iz navedenih prikaza vidljivo da, iako djevojčice više rabe engleski jezik u govornoj komunikaciji, razlike u slušanju, čitanju i pisanju engleskih riječi, izraza i pokrata između djevojčica i dječaka gotovo nema.

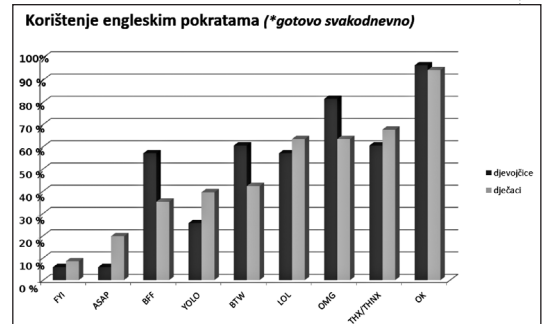
ZAKLJUČAK

Mediji su danas najveći, najutjecajniji i najčešći učitelji našim učenicima koji, bezrezervno i ne sumnjajući u potrebu njihova korištenja, upijaju engleske riječi i njima se služe te na taj način one postaju dio njihove svakodnevne jezične uporabe do te mjere da je učenicima često za njih teško naći hrvatsku zamjenu. Unatoč povijesnome gradivu o pokušajima germanizacije ili mađarizacije u prošlosti Hrvatske i o borbi iliraca za uvođenje hrvatskoga kao službenoga jezika učenici bez pogovora usvajaju anglizme ne sluteći da time malo-pomalo sudjeluju u amerikanizaciji hrvatskoga jezika. Zanimljivo bi bilo razmisliti o tome što bi se dogodilo s hrvatskim jezikom da su austrougarske vlasti imale na raspolaganju današnje medije. Bi li se tada skromni ilirci mogli oduprijeti germanizaciji ili mađarizaciji?

Ne želimo se boriti protiv svih engleskih, tj. američkih riječi, pogotovo ne protiv onih koje se upotrebljavaju samo u žargonu. No, dosad smo strane riječi preuzimali samo kad za njih nismo imali dobru hrvatsku zamjenu. Odnedavno engleske riječi ulaze u hrvatski jezik kao pomodni uvoz za pojmove za koje postoje hrvatske riječi. Zaključimo da je u nastavi osobito važno neprekidno upozoravati na razlike između standardnoga jezika i žargona.

17. grafikon: Korištenje engleskim riječima – usporedba djevojčica i dječaka

18. grafikon: Korištenje engleskim pokratama – usporedba djevojčica i dječaka